

# T

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja

# Toronyirány

INGYENES

XII. évfolyam, 4. szám  
2020. október 16.

## Élő kövekből épült közösségek





## Veni Sancte a szemináriumban

Közel fél év után újra benépesült a szeminárium, és a Veni Sancte szentmisével hivatalosan is kezdetét vette a 2020/2021-es tanév. Szeptember 14-én, Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén *Kiss-Rigó László* püspök mutatott be ünnepi szentmisét, melyben a papnövendékek, az előjárók együtt kérték a Szentlélek kegyelmeit.

Az idei tanévben nyolc növendék kezdi meg tanulmányait a Gál Ferenc Egyetemen és a Szent Gellért Szemináriumban. Hárman a Szeged-Csanádi Egyházmegye, ugyancsak hárman a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye, míg egy-egy fő a Nagybecskereki és a Temesvári Egyházmegyék növendékeként költöztek be szemináriumba.

## Szent Gellért ünnepe

Szeptember 24-én ünnepeltük Szent Gellért püspököt és vértanút, egyházmegyénk első püspökét és szemináriumunk pártfogóját. Az ünnep alkalmával *Kovács József*, a szeminárium rektora mutatott be szentmisét.



## Őszi kirándulás a Budai-hegyekbe

Október 3-án a szeminárium növendékei, a spirituális és a prefektus atyával együtt a Budai-hegyekben kirándultak.

A 15 km-es túra a Zugligeti libegőtől indult, majd a János-hegyre érve a Nagy Hárs-hegy irányába haladtak tovább. A Budaszentlőrinci Pálos Templom és Kolostor rom, a Báthori barlang, a Csanádi pihenő és a Makovecz kilátó mellett számos természeti csodát láthattak. Óriási teljesítmény és egy igazi kihívás volt az egész csapatnak. Folyt. köv. hamarosan!



## Toronyirány

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja

Megjelenik: évente hatszor

Kiadja: **Gerhardus Média Központ Kft.**  
6720 Szeged, Aradi Vértanúk tere 2.

Felelős kiadó: **dr. Kiss-Rigó László**,  
a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke

Felelős szerkesztő: **dr. Antal Zsolt**

Lapmenedzser: **Orosz László**

Nyomdai előkészítés: **WellCom Stúdió**

Nyomtatás: **Magyar Közlöny  
Lap- és Könyvkiadó Kft.**

Eng. szám: **163/0819/2/2009**

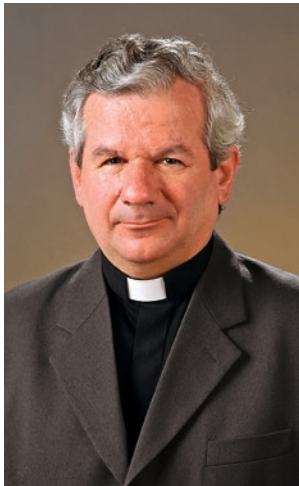
A szerkesztőség elérhetősége:  
**gerhardusmedia@gmail.com**

A kéziratok rövidítésének jogát fenntartjuk.

BORÍTÓFOTÓ: GÉMES SÁNDOR



# Tisztelt Olvasók, Kedves Testvérek!



Az emberiség történetében gyakran jelentkeznek olyan időszakok, többnyire egy komoly tudományos felfedezés, vagy egy magát világmegváltónak tartó eszme felbukkanását követően, melyekre a hurrá-optimizmus jellemző. Így volt ez a felvilágosodást követő időszakban, vagy például Marx és követői idejében, amikor – legalábbis a marxizmus képviselői úgy gondolták –, hogy majd az elméletük alapján megvalósuló szocializmus, majd kommunizmus a tökéletes megoldás minden társadalmi problémára. A hurrá-optimizmusból azonban néhány évtized alatt szinte globális gyász lett.

Korunkban pedig felbukkant egy eszme, a magukat öntetszelegve liberális demokratáknak nevezőké, akik úgy gondolják, hogy csak náluk van a bölcsek köve, és a demokrácia, sőt az emberi együttélés legfejlettebb formáját valósítják meg, mely globálisan is egy tökéletes, konfliktusmentes társadalmat eredményez. Viták vagy más nézetek rendezésére létrehozta egy súlyokból, fékekből, ellensúlyokból, különböző bizottságokból és jelentésekből álló mechanizmust, melyet önkényesen működtetnek. Ma már láthatjuk, hogy mindez nem a társadalom, az emberiség javát szolgálja, hanem éppen a betegségét okozza. Azért, mert az eszme képviselői vagy elvesztették a józan eszüket, vagy önként lemondtak használatáról, inkább szellemi felsőbbrendűségi gőg, vagy önös anyagi érdekelttség motiválja őket.

A jelenség azonban egyáltalán nem új. Az egyházi év végéhez közelítve a mostani vasárnapok evangéliumi epizódjainak ugyanez a hangulata, légköre. Jézus egy magát elitnek, a vallási igazságok kizárólagos letéteményesének, a bölcsek köve egyedüli birtokosának tartó társasággal találja magát szemben, mintha Brüsszelben vagy Strasbourghban lenne. Próbál velük párbeszédet kezdeményezni, vitát folytatni, de ők erre képtelennek bizonyulnak. Ettől kezdve váratlan, meghökkentő módszert választ. Nem a hátuk mögött szidja őket, hanem a szemükbe mond egy-egy történetet, példabeszédeket, melyek áttételesen róluk szólnak. Elmondja nekik például a gyilkos szőlőművesekről szóló példabeszédet, melyben egy gazda, egy vállalkozó minőségi szőlőt telepít minőségi feltételekkel és bérbe adja azt. De a szüret után a bérlők nemhogy beszolgáltatnák a tulajdonosnak járó részt, hanem jól megverik azokat, akik a tulajdonost képviselik. Amikor pedig a saját fiát küldi, őt egyenesen megölik, gondolván, hogy így övék lesz az öröksége. A hallgatók egyből megértik, hogy Jézus róluk beszél. Ők továbbra is úgy gondolják, nincs szükség megváltóra, ők maguk a világ megváltói, és valóban megöletik Jézust. A példabeszéd azonban azzal folytatódik, hogy végül eljön maga a tulajdonos, példásan megbünteti a fia gyilkosait, elveszi tőlük a szőlőt, és másoknak adja bérbe, akik időben beszolgáltatják neki a termést.

Vajon korunkban a magukat elitnek, a társadalom kizárólagos jótevőinek tartó globális ideológiai gurukkal szembeni vitákban milyen hatással járna Jézus módszere? Mindenesetre előbb-utóbb ők is szembesülnek megfelelő módon majd azzal, hogy nem ők a világ megváltói.

Az elmúlt vasárnap szintén egy hasonló helyzetben elmondott példabeszédét hallottuk Jézusnak: a királyi lakomáról szólót. A magukat előjogokkal felruházottnak tartó vallási elitnek szól Jézus tanítása: akik annyira biztosak abban, hogy Isten őket meghívta a királyi lakomához hasonlított végső célba, az üdvösségre, a boldog, örök életre, és úgy gondolják, hogy nekik erre eleve joguk van, azok lemaradnak. Isten azonban kivétel nélkül mindenkit hív, aki lehet, hogy nem is ismeri őt, de lelkiismeretén keresztül meghallja a hívó szót. Hacsak külső vallásosságunk, kulturális gyökereinkre hivatkozva érezzük magunkat meghívottnak, mi is gondolkodjunk el a Jézus által kimondott zárszón: „Sokan vannak a meghívottak, kevesen a választottak”.

Kiss-Rigó László  
püspök

## Élő kövekből épült közösségek –

# „Ez a templom végignézve 400 esztendő küszködését, pusztulását, maradt állva”

**Kiss-Rigó László püspök Laczkó István plébános koncelebrálásával bemutatott hálaadó szentmiséje keretében adták át és áldották meg szeptember 28-án a felújított óföldségi templomot, az Alföld egyetlen olyan templomát, amely vizesárokkal körülvett dombon áll.**

A Csongrád-csanád megyei Óföldségi település templomának renoválására tavaly nyert 83,5 millió forintos támogatást az egyházmegye. A márciusban kezdődő munkálatoknak köszönhetően elkészült a vizesárok fölötti új fahíd, megvalósult a teljes külső felújítás: szigetelték a falakat, kifestették a homlokzatot, kijavították a tetőt és a torony faszerkezetét, és

kiepült a csapadékvíz-elvezető rendszer. A belső felújítások során korszerűsödött a liturgikus tér elektromos hálózata, új, energiatakarékos lámpákat szereltek fel, valamint elkészült a kamerarendszer.

Az erődtemplom a 15. század második felében épült, ez az Alföld egyetlen olyan temploma, mely egy vizesárokkal körülvett dombon áll. A török betörések során megrongálódott, eredetileg gótikus boltozatot síkfödémrel pótolták, és az épületet egy védőfállal is körbevették. A folyamatos török elleni harcok hatására a falu mégis elnéptelenedett, temploma megrongálódott, s csak az 1723-tól betelepülő lakosság építette újra.

– Mi keresztények a világon mindenhol otthon érezzük magunkat – köszöntötte a híveket Kiss-Rigó László püspök a templomszentelésen. – A kőből, téglából épült templom jelképezze azt az élő kövekből épült közösséget, mely itt eggyé forrhat, és tanúságot tehet Krisztusról. A természetes az lenne, ha nemcsak gyökereinkre hivatkoznánk, hanem valóban személyes kapcsolatunk lenne a föltámadt Krisztussal, és az ő értékeire nemcsak hivatkoznánk, hanem gyakorolnánk, védelmeznénk, gazdagítanánk, és hiteles tanúságot tennénk róluk.

Lázár János, a térség országgyűlési képviselője azt mondta, bár ezen a helyen már korábban is állhatott templom, mai formájában a 15. század második felében, Hunyadi Mátyás uralkodásának időszakában emelték.

– A történelmi Magyarország egyik legfontosabb korszakában, amikor független hatalomként a magyarok képesek voltak az akkori világ, a keresztény Európa dolgait érdemben befolyásolni. Talán nem véletlen, hogy az óföldségi templom újjáépítése a Mátyás-kultusz újjáéledése idején, az 1920-as években történt meg. A templom nemcsak a dicső múltra emlékeztet, hanem az enyészet évszázadaira is, és arra, hogy mindig jönnek új és új generációk, melyek úgy gondolják, a templomokat újjá kell építeni. Először a török, majd az osztrák és az orosz megszállás és a szocializmus ateizmusa után. Ez a templom végignézve 400 esztendő küszködését, pusztulását, maradt állva – mondta a képviselő hangsúlyozva: ez azért lehet így, mert ezt az országot évszázadokon keresztül a hit, a remény és a szeretet mentette meg.

– Az óföldségi erődtemplom kövei élő és beszédese kövek. A múltból és azokról az emberekről beszélnek, akik egykor itt templomot építettek. Ha az épület megsemmisült, nagyobb, szebbet emeltek a helyén. A templomok változhattak, a hit megmaradt. Ezek a kövek azokról is mesélnek, akik a legjobb hagyományainkat megőrizték és gazdagították – mondta Óföldségi polgármester, Simonné Sinkó Erika.

PÁLFALVI ZOLTÁN



FOTÓ: SZABÓ ZOLTÁN

újabb templomfelújítások egyházmegyénkben

# Megújult Ópusztaszer temploma



*Átadták és megáldották Ópusztaszer felújított templomát október 4-én. A szentmisét Kiss-Rigó László, a Szege-  
d-Csanádi Egyházmegye püspöke celebrálta, aki példa-  
értékűnek nevezte az önkormányzat, a plébánia és az  
egyházmegye összefogását. A liturgiát követően Soltész  
Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi  
kapcsolatokért felelős államtitkára beszédében a családok  
védelmében folytatott küzdelem fontosságát hangsúlyozta.*

A kormány támogatásával megújult a Csongrád-csanád megyei Ópusztaszer 95 éves temploma. A neoromán építészeti stílus kiemelkedő alkotását 1925. október 25-én szentelték fel a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére. A csaknem 58 millió forintos költségű, tavasszal elkezdett rekonstrukció során megújult a teljes külső homlokzat. Szigetelték a liturgikus teret, új mész-  
kő lapokkal burkolták a padlózatot, ki-  
festették a templom teljes belső terét  
és felújították a padokat. Napelemes  
rendszerrel telepítettek, a templom belső  
világítását új csillárok és korszerű,  
ledes fényforrások biztosítják.

A templomot és használoit Kiss-Rigó László püspök áldotta meg és áldást kért a felújítási munkálatokban részt-  
vevőkre is, majd reményét fejezte ki,  
hogy a felújított templom a közös-  
ség összetartozását erősíti. A püspök  
az egyházmegye nevében köszönetet  
mondott Magyarorszá-  
g kormányá-  
nak a templom felújításához nyújtott  
támogatásért, valamint példaértékű-  
nek nevezte az önkormányzat, az egy-  
házmegye és a plébánia közti össze-  
fogást, amely az egész település javát  
szolgálja.

A magyar kormány képviseletében  
Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi

kapcsolatokért felelős államtitkár úgy  
fogalmazott, a kereszténység az elmúlt  
két évezredben sosem zárkózott be,  
nem öncélúan segített, tanított, ter-  
jesztette a kultúrát, ezt mindig a tár-  
sadalomért tette. A politikus hang-  
súlyozta: mindegy, hogy a keresztény  
ember milyen helyen szolgál, min-  
denkinek megvan a maga feladata.

Az államtitkár szerint egyre erősza-  
kosabb és egyre nemtelenebb támadá-  
sok érik az egyházakat, a társadalmat,  
a családokat és már a gyerme-  
keket is. Az emberek és közös-  
ségek összefogásának köszön-  
hetően az országban az elmúlt  
tíz évben harmadával csökkent  
a szegénységben élők száma. Az  
a társadalom, melyet több mint  
tíz éve az erkölcsi pusztulásba  
vittek az előző vezetők, megvál-  
tozott, kiemelkedett, és irányt  
mutat Európa más nemzeteinek  
is. Növekedett a gyermekvállalási  
hajlandóság, a termékenységi  
ráta 1,25-ről 1,55-re emelkedett,  
80 százalékkal többen kötnek  
házasságot, miközben 27 száza-  
lékkal mérséklődött a válások, 36  
százalékkal az abortuszok száma  
– közölte Soltész Miklós.

– Védni és segíteni kell a csa-  
ládokat, amelyet egyre erősz-  
kosabb és nemtelen támadások  
érnek. Vannak, akik zavart akar-  
nak elültetni a gyerekek fejében  
– jelentette ki, majd arra hívta  
fel a figyelmet, hogy küzdenünk

és védekeznünk kell a brüsszeli örü-  
lettel szemben is. Itt megköszönte  
a munkát Farkas Sándornak, a tér-  
ség országgyűlési képviselőjének, az  
Agrárminisztérium parlamenti állam-  
titkárának, akit a védelem egyik bász-  
tyájának nevezett.

Végül Antal Imre atya, Ópusztaszer  
plébánosa személyesen is megkö-  
szönte a templomfelújításban részt-  
vevők munkáját.

TI



FOTÓK: TÖRÖK JÁNOS/DÉLMAGYARORSZÁG

Szentmisével és elismerésekkel kezdődött a tanév a Gál Ferenc Egyetemen

# „...ha valaki közületek első a legyen mindenkinek a szol

*Távolléti oktatás formájában megkezdődött az új tanév a Gál Ferenc Egyetemen (GFE). Az egyetemi közösséget képviselő egyetemi polgárok a szegedi dómban Veni Sancte ünnepi szentmisén vehettek részt, amit szeptember 11-én Kiss-Rigó László püspök celebrált az egyetem paptanáraitól közreműködésével és a rektor diakónusi szolgálatával. Egyházmegyénk felsőoktatási intézménye 90. szegedi tanévét kezdte meg, ami egyetemként az első tanéve.*



A Veni Sancte szentmisét Kiss-Rigó László püspök mutatta be a dómban

A Veni Sancte szentmisét követően adta át Kozma Gábor rektor az egyetemi Szenátus által adományozott elismeréseket, díjakat. Ezek is kifejezték azt, hogy mennyire fontos az olyan egyéni teljesítmény, ami a közösség javát szolgálva követi az új tanév jelmondatául választott szakaszt: „Ha valaki közületek nagy akar lenni, legyen a szolgátok, és ha valaki közületek első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgálója.” (Mk 10,43-44).

## Közszolgálat és tudomány – Takács Árpád professzori címe

Címzetes egyetemi tanári cím elismerésben részesült Takács Árpád, aki 2017-től kormány megbízottként

vezeti a Békés Megyei Kormányhivatalt. Takács Árpád mérnök, jogász, katasztrófa- és tűzvédelmi szakember, tűzoltó dandártábornok. Korábban katasztrófavédelmi megyei igazgató, az Országos Katasztrófavédelmi Hatóság főigazgató-helyettese volt, a nagy természeti és ipari katasztrófák során szolgálva. Kiemelkedő szerepe van abban, hogy jelenleg Békés megye mind több gazdasági, önkormányzati, civil szereplője aktív résztvevője a megye javát szolgáló programoknak. A GFE számára a legfontosabbak a munkapiaci igényekre tekintő fórumok, amiken az egyetem tevékenyen vehet részt társadalmi szolgálatát. A kormányhivatal együttműködési megállapodást kötött az egyetemmel, kiterjedve a felsőoktatási képzésekre. Takács Árpád megszervezte és

vezeti a kormányhivatal Tudományos Tanácsát, aminek testületébe és vezetésébe meghívta az egyetem képviselőit is. Takács Árpád személyesen is bekapcsolódott a Gál Ferenc Egyetem tudományos és szakmai életébe, ahol az egyetemi konferenciák rendszeres előadója, társszervezője, a szakmai célok kezdeményezője.

## Főkapitány a katedrán – Polyák Zsolt professzori elismerése

Címzetes egyetemi tanári elismerést vett át Polyák Zsolt, aki 2012 óta Békés megyei rendőrfőkapitány. Polyák Zsolt jogász, rendőrségi főtanácsos, rendőr dandártábornok, aki korábban a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság bünyügyi főigazgatója volt. Meghatározó szerepe van abban, hogy a Békési, valamint a Csongrád-Csanád Megyei Rendőr-főkapitányságok egyetemünkkel együttműködésben létrehozták a „PREVENCIÓS TÖBB-SZÍN-TÉR – Biztonság a valós világban” elnevezésű felsőoktatási programot. Polyák Zsolt személyesen irányította a program szakmai tervezését, majd a kurzusok szegedi és szarvasi oktatását is megszervezte. Főszerkesztésével és szerzőségével egyetemi jegyzetet adtak ki, és újabb is készül. Polyák Zsolt elkötelezett oktatói és képzésfejlesztési

# kar lenni, gája.”

tevékenysége példája annak, hogy a hallgatók számára konkrét és gyakorlatias ismereteket kell és lehet nyújtani a társadalom minden értelmű biztonságát szolgálva.

## Gyermekevédelem professzori szinten – Kothencz János elismerése

*Kothencz János*, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatójának főigazgatója is címzetes egyetemi tanári elismerést kapott. Kothencz János teológus, pedagógus, szociológus, a terapeutikus alapú pedagógiai rendszertan kidolgozója. Az állami gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek és fiatalok életállapotának és problémáinak megoldását célzó hatékony módszert az állam is elismerte. A Kothencz János által szervezett és vezetett intézmény Országos Egyházi Módszertani Intézményként működik. Több éve egyetemünk oktatója, valamint részt vesz az egyetem képzésfejlesztési projektjeiben.

## A hallgatói teljesítmények elismerése

### Miniszteri elismerés – Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjak

A legkiválóbb hallgatókat köszöntve az ITM Felsőoktatásért, Innovációért és Szakképzésért Felelős Államtitkárság képviselőiben *Hegyi László* kabinetfőnök adta át a miniszter által adományozott Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat. Idén két hallgatói ösztöndíjra tehető javaslatot az egyetem, a kiemelkedő tanulmányi eredmények mellett a tudományos és közösségi aktivitást is értékelve.

Az egyetemi első helyen *Tapodi Krisztián* szegedi teológus hallgató, papnövendék nyerte el az ösztöndíjat. A másik díjazott *Prorok Máté*,

a békéscsabai Gazdasági Kar gazdálkodás és menedzsment szakos hallgatója volt.

### Az egyetem elismerései – Intézményi és Glattfelder-ösztöndíjasok

Az eseményen köszöntötték az Intézményi Ösztöndíjban részesült *Csikós-Kumbor Dominika Erika* (szegedi teológus), *Földesi Alexandra* (gyulai ápoló), *Dobozi Ildikó* (békéscsabai gazdálkodási szakos) és *Takács Erika* (szarvasi óvodapedagógus) hallgatókat, valamint a Glattfelder-ösztöndíjas *Paskuj Angéla* szegedi teológus hallgatót, aki a tanulás mellett egyetemi HÖK elnökként is kiemelkedő eredményt ért el.

### Pedagógusi gyakorlat – egyetemi szinten. Bíró Gyula címzetes docens lett.

*Bíró Gyula* címzetes egyetemi docens címének adományozása egy kiemelkedően eredményes oktatói munkát ismert el, amit felkészültsége mellett pedagógusi munkája is hitelesít. Bíró Gyula óvodapedagógus, tanító és tanár, közoktatási szakértő. Vezetése alatt a szarvasi Gyakorlóintézmény a pedagógusok gyakorlati képzésének és a gyermeknevelésnek országosan elismert műhelye lett, mintaprogramjait módszertani bázisintézményként

is átadja más óvodáknak, iskoláknak. Egyetemünk szakjain sok éve oktat, továbbképzések, konferenciák országszerte elismert előadója. Szervezi a fenntartó, az egyházmegye köznevelési programjait a tankönyvírástól, a kárpát-medencei pedagógusok továbbképzésén át a Vodafone digitális oktatási mintaprogramjáig, felügyeli a szakképzést is. Egyetemünk képzésfejlesztési igazgatója, a korszerű képzési kínálat és tartalmak felelőse.

### A pedagógia mestere – Moldován-Garas Helga békési mesteroktató

A Gál Ferenc Egyetemnek technikum is van Békésen és Szegeden működve, a fővárosi indulást előkészítve. A szakképző intézményt a mesteroktató címet most elnyert *Moldován-Garas Helga* vezeti. Igazgatói munkája mellett jelenleg is testnevelő tanár, kézilabda edző, a rendész szakképzés felelőse, aki az intézményt az egyetem bázisiskolájává fejlesztette, megszervezve a speciális pedagógiai kutatások és gyakorlat műhelyét, különösen is eredményesen a hátrányos helyzetűek képzésében, nevelésében.

KOZMA GÁBOR REKTOR, DIAKÓNUS



Az új címzetes egyetemi tanárok balról jobbra: Kothencz János, Kozma Gábor rektor, Takács Árpád, Polyák Zsolt és Kiss-Rigó László püspök

Megkezdődött a tanév a Szent Gellért Szemináriumban

# Léleknek és testnek

*Féléves távollét után újra együtt vannak a Szent Gellért Szeminárium lakói, papnövendékek és előjárók. Rekollakció, majd együttlét a terített asztalnál – szeptember 19-én a tanév lelkiekben és testiekben megerősítő élménnyel indulhatott.*

Online oktatás lesz az egyetemen, de a papnövendékek a szemináriumban együtt lakva kapcsolódnak be tanulóikba.

– Látnunk kell egymást, hogy megismerkedhessünk, együtt kell élni. Papnevelés nincs online – mondja Kovács József, a Szent Gellért Szeminárium rektora.

is szembe tudunk nézni. A beszélgetés alkalmat adott, hogy mindenki önmagába tekintsen, ránézzen a saját félelmekre a most következő feladatokkal, a jövővel, a papsággal szemben.

– Bár igyekszünk eltagadni őket, de fontosak ezek a reflexiók, ezek a sötét pontok, mert ezekben nemcsak a rossz

meg, felszabadító volt szembenézni félelmeinkkel, és keresni a megoldást. Erőt adó volt a rekollakcióra választott Szent Ignác életpéldája.

– Megmutatta, mennyi küzdelme van egy olyan embernek, aki át akarja magát adni Istennek.

Szabolcs annak az örömevel kezdi tanulmányait, hogy a lelkinap segített neki megállni, ki tudta emelni a hétköznapiakból, és arra irányította a figyelmét, ami a lényeg.

– Félelem és bizalom. Magamra tudtam ismerni, milyen vagyok, hova tartok, hogyan része ez a papságomnak – összegezte megtapasztalását.

Az online oktatásnak itt is megvannak a sajátos nehézségei. *Serfőző Levente* szerint a hittudomány különböző tantárgyaiban az órán kialakult vitakultúrában, dialógusban kell eljáratítani, megérteni összefüggéseket, ez az online tananyagátadásban nem lehetséges. Ugyancsak nehézség a módszertani tudásátadásban elengedhetetlen gyakorlat kiesése. Ezt úgy próbálják pótolni, hogy a Karolina iskola tanóráit filmre veszik, ezek megnézésével, elemzésével tudnak „hospitálni” a hallgatók. Tanítási gyakorlatra teremtenek lehetőséget, tágas térben, kis létszámban megvalósulhat az óratartás.

Miután befejeződött a rekollakció, már meg van terítve a szeminárium tetőteraszán, a bográcsban fő a halászlé – hagyományosan Kovács József rektor készíti. Évente négy alkalommal szerez ezzel ünnepet a szeminárium közösségének. Az asztalt az előjárók – Kovács József, Veréb László spirituális, Serfőző Levente prefektus –, és meghívott vendégek, *Kondé Lajos*, a dóm plébánosa, *Köllő Sándor* káplán és a kisapok ülik körül. A tanév nem ígérkezik könnyűnek. Ezért különösen fontos, hogy közösségi együttlétük erősítsék az összetartozást.

T. É.



FOTÓ: TRAUTWEIN ÉVA

Készültek a nehézségekre. *Veréb László* témaválasztása idén nemcsak a pappá nevelődés szempontjából fontos: *Félelmeink és bizalom*. Mi mindentől félünk, hol vannak gyenge pontjaink, melyek azok a területek, ahol változtatni szeretnénk, és hogyan éljük meg a bizalmat Jézus felé? Jézus együtt van tanítványaival a viharban. „Miért félték ennyire?” – kérdezi tőlük Jézus a szelet lecsendesítve. Ha Jézussal vagyunk, a viharral

tud belépni életünkbe, hanem itt várhatjuk, hogy a Feltámadott a fényességével megjelenjen. Ahol gyengék, sérülékenyek vagyunk, annál inkább be tud lépni hozzánk, hogy gyógyítson minket – fogalmazta meg a spirituális. A rekollakció arról szólt, hogyan találhatnak önbizalmat ezekben a nehéz helyzetekben.

Az ötödéves *Farkas Tibor* és a harmadéves *Tompa Szabolcs* megérintette a téma. Tibor azt fogalmazta

A közösségek megújulásáért imádkoztak

# Az Úr színe elé vitték imádságban a várost

*Leszünk-e 168-an, akik imádkozni tudnak a városukért, közösségeik megújulásáért? Ezzel a kihívással fordult plébániák, iskolák, szerzetesrendek, lelkiségi mozgalmak tagjaihoz az Adoratio csoport az Oktatási és a Pasztorális Helynökség. Szeptember 13–20. között 168 órás szentségimádásra hívtak a Szent József-templomba. A hét folyamán bárki bekapcsolódhatott az imába, a templom nyitott ajtókkal várta a betérőket.*

– Érkeztek is egész héten át. Még az éjszakai és a hajnali órákban is 20-30 ember imádkozott a templomban – mondja Gyuris Gellért főszervező. *Serfőző Levente* oktatási helynököt pedig arra emlékeztette, amikor Jézus bement Kafarnaumba, és olyan sokan gyűltek össze, hogy nem volt már hely még az ajtó előtt sem számukra.

– Amikor esténként bementem a szentségimádásra, az volt az érzésem, hogy Jézus betért Szegedre, s mi jövünk hozzá, egyre többen.

A hét zárómisét Kiss-Rigó László püspök mutatta be. A főpásztor az evangéliumról tanított, a bencés regula egyik bölcsességét hívva segítségül, amire a Pannonhalmi Főapátság egyik borának az elnevezése, a *Hemina* is utal. Az evangéliumban a szőlőmunkások

azon méltatlankodnak, hogy a reggel óta dolgozók is ugyanannyi bért kapnak, mint a később munkába állók. A regulában pedig ezt olvassuk: „*Kinek-kinek saját ajándéka van Istentől, az egyiknek így, a másiknak meg amúgy... és e szerint minden egyesnek elég lesz napjában egy hemina bor.*” A szőlősgazda megadja, amit ígért, jó bért ad a munkáért. Miért nem tud az ember örülni, hogy ezt megkapja, és miért nem tud örülni annak, hogy más is jól jár, hogy másnak is segít a gazda? Jézus ugyanis így gondolkodik: mindenkit meghív, megszólít. Aki meghallja és válaszol, aki ben megvan a jószándék, azt elvezeti az élet céljához, nemcsak igazságosan, hanem messze a fölött részesíti szeretetben, gazdagságban. Ahogy a hemina bor is az a személyre szabott

mennyiség, amennyi felemel, megvidámít, erőt, kreativitást szabadít fel bennem, bölccsé, boldoggá tesz.

– Isten végtelenül megjutalmaz, az üdvözülő embert az tölti be, megkapta Istentől mindazt, amit be tudott fogadni. Isten gondolkodását kell megértenünk, aki Krisztusban egészen közel kerül hozzánk, és párbeszédet kezd velünk, és magához emel minket! – zárta beszédét Kiss-Rigó László.

Befejeződött a 168 óra, de Serfőző Levente azzal búcsúzott:

– Folytatjuk, a jövőben a hétfői adoráció nem fejeződik be éjfélkor, 24 órássá bővül, és a szemünk előtt a 168 óra folyamatossá tétele lebeg.

A szentségimádás meghirdetésekor az volt fontos számunkra, hogy valamilyen továbbvigyük az előző három év készülését, melyben sok találkozó, imaalkalom, szentségimádás iskolája, eucharisztikus lelkinap volt. Mindez sok erőt öntött belénk, és úgy gondoltuk, nem mehetünk el tétlenül amellett a hét mellett, ami a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust jelenti. Ki akartuk fejezni, hogy itt vagyunk, és tovább készülünk.

Levente atya elmondta, ő Szegedért imádkozott. Látja, hogy szükség van a kegyelemre ahhoz, hogy az a sok-sok közösség, plébánia, lelkiségi mozgalom a kegyelem ajándékával képessé váljon az együttgondolkodásra, együttműködésre. Gyuris Gellért megerősíti:

– Többen jöttek, mint azt reméltük. Valamit elindított az Úristen Szegeden. Egy héten keresztül az Eucharisztia körül voltunk. Ez a forrásunk, amiben meg tudunk merítkezni, mert itt nemcsak együtt vagyunk, Jézus is velünk van. T. É.



FOTÓ: TRAUTWEIN ÉVA

# A papi műhely évadnyitó zarándoklata

*A pasztorációt középpontba állító továbbképzést szervezett a pasztorális helynökség az egyházmegye papjai számára. A két éve folyó papi műhely Domaszék-Kunhalom környékén felállított útszéli keresztjeinél tett zarándoklattal nyitotta meg október 6-án az évadot.*

A szegedi dóm plébániájának „tanyájáról”, a hetvenes években felszámolt vasúti kunhalmi állomásházából indult a papi műhelysorozat zarándoklata. Résztevői négy kilométeres kört jártak végig, négy keresztet érintve énekkel, imával, s közben megosztással.

A papi műhelyt két évvel ezelőtt indította a helynökség, hogy programjával segítse az egyházmegye paptestvéreit

– Az évadnyitó zarándoklat rendhagyó alkalom, hiszen a vírushelyzet miatt a tavaszi találkozások elmaradtak – mondja Kondé Lajos pasztorális helynök. – Egyrészt alkalmat akartunk adni a reflexióra, megosztásra, de mintát is akartunk mutatni. Ki tudja, milyen idő jön. E rövid zarándoklat mintájára kisebb csoportokban szervezhető egy-egy lelkipályázatos út. Ezt lehet bővíteni, szűkíteni, díszíteni. Ide is szívesen fogadunk minden érdeklődőt – fogalmazta meg a helynök.

A kört hármas csoportokban járták végig az atyák. A megosztásban arról beszélgettek, hogyan indultak el a papi hivatás útján, kik álltak kezdetben és később segítőként mellettük, kik voltak mestereik, barátaik. Közös gondolkodtak a pihenésről, a feltöltődésről, családi történeteket osztottak meg egymással.

Az egyik résztvevő, Hess István SJ szerint értékes kezdeményezés a papi műhely.

– Papként fontos látni teljesebb valóságot. Isten megszólít bennünket, mindig valamit megerősít bennünk. Egy-egy ilyen alkalommal annyi minden megvilágosodik, fontos lesz, segít, hogy mások véleménye által lássunk rá a világra. Egy kicsit okosabbak leszünk, jobban érzékeljük magunkat, illetve kívülről mindig jobban látjuk a helyzetünk – fogalmazza meg, mit ad neki a műhely.

Thorday Attila is visszatérő résztvevő a műhelyen.

– Papként fontos, hogy újra és újra alkalmunk legyen időt tölteni egymással, ahol előkerülhetnek személyes megbeszélési valók, ahol megoszthatjuk megéléseinket. Értékes ezért a műhely kötetlen része is, de a képzés is, mely módszereket ad át, a lelkipásztorkodás csínja-bínja a téma. Mindig jól éreztem magam, úgy mentem haza, hogy

végre velünk foglalkoznak, és ezt köszönettel veszem.

Az újszegedi plébános számára fontos a műhely interaktivitása is: kipróbáltunk egy-egy módszert magunk között. A pasztorális helynökség munkatársai készültek, ők segítettek kihozni belőlünk dolgokat.

Thorday Attila biztatja paptársait a részvételre.

– Szükséges a hagyományos lelkipályázatos, ez egy kicsit más módszer, kimondottan a lelkipásztorkodás segítésére van.

T. É.



a pasztorációban és az egymással való közösségépítésben.

– A középpontban a lelkipásztori szolgálat áll. Interaktív módon dolgoznak fel egy-egy témát, közösen gondolkodnak, megosztva egymással jó gyakorlatokat, valamint segítik a paptestvéreket, hogy reflektáljanak önmagukra, hivatásukra, kapcsolataikra – számol be munkájukról Piros Adorján, a pasztorális helynökség munkatársa. Bucskóné Lehotá Ágotával, a helynökség irodavezetőjével együtt vesznek részt a műhely szervezésében.

**Az Evangélium c. műsor 4. évfolyamában Pál apostol leveleit dolgozza fel. Nézze Ön is vasárnaponként 7 órakor az M5-ös csatornán, vagy a [mediaklikk.hu](http://mediaklikk.hu) oldalon!**

# Szántai Levente: az életre nevelünk!

*Elsősorban az életre kell nevelni a gyerekeket, hiszen nem lesz mindenkiből profi labdarúgó – mondta Szántai Levente, a Grosics Akadémia pszichológusa. Felnőtt csapatunk korábbi remek kapusa szerint munkája során nagyon fontos a felelősségérzet fejlesztése, azt próbálja elérni, hogy a gyerekek kiegyensúlyozott teljesítményre legyenek képesek.*



FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

foglalkozások során olyan technikákat sajátítanak el a gyerekek, melyek a kiegyensúlyozott teljesítményt hivatottak segíteni a sportban, illetve az élet más területein is.

→ *Pszichológusként hogyan tud segíteni a gyerekeknek, milyen problémákkal fordulnak önhöz?*

→ Nem szeretnék olyan szakember lenni, aki „bort iszik és vizet prédikál”. Fontosnak tartom a több mint 30 éves labdarúgói tapasztalatom pszichológusi munkába történő beépítését. Én is szenvedtem, ha nem voltam kezdő játékos, pedig úgy éreztem, minden edzésen maximális erőbedobással készülök. Nekem is megfordult a fejemben, hogy abbahagyom a labdarúgást és más irányba indulok el. Én is izgultam mérkőzések előtt, amit meg kellett tanulnom a javamra fordítani. A mai fiatalok is hasonló problémákkal küzdenek, ezért a legfontosabb számomra a hitelesség.

→ *Említene olyan esetet, ahol a munkája nyomán valamelyik fiatal játékos jobban tudott teljesíteni a pályán?*

→ A pszichológus nem csodatévő, csakis általam egy futballistának sem lesz jobb a pályán mutatott teljesítménye. Ez egy közös vállalkás, ahol az az alapvető cél, hogy a játékos tudatosabbá váljon, egyre jobban rálásson saját működésére. A teljesítmény ingadozhat, mint ahogy bárkinek lehet jó, vagy rossz napja. A lényeg, hogy a sportoló megtanulja a kudarcot is saját javára fordítani, abból

tanulni. Konkrét esetet nem említenék teljesítmény javulás szempontjából, hisz minden labdarúgónak elmondom, amennyit beletesz munkájával a céljai elérésébe, annyit fog tudni kivenni.

→ *Van-e példa arra, hogy ön látja, hogy valamelyik gyerek gondokkal küzd, majd odamegy hozzá, és segít neki?*

→ A futballpályán nőttem föl, és mindig is érzékeny voltam játékos társaim rezgéseire. A legtöbb esetben a labdarúgó egyetlen mozdulattól, megnyilvánulásától is érezni, hogy valami nincs rendben. Az időzítés azonban fontos, és a pszichológiai minőség diszkréciót igényel, így ügyelni kell arra, mikor és hogyan szólítom meg a játékost. Van, aki szinte azonnal megnyílik, van, aki hetekkel később jön el hozzám. Előfordult már az is, hogy valakinek jeleztem segítő szándékomat, de nem kért belőle, egyedül meg tudta oldani a problémáját. Alapvetően azonban a játékosok keresnek meg engem, és az ajtómon szó szerint nyitva áll előttük minden esetben.

→ *Mit profitálhatnak munkájából az edzők, velük szokott-e külön foglalkozni?*

→ Az edző a szülő után másodlagos referenciapontnak tekinthető az iskolai tanárokhöz hasonlóan. Egy támogató, fejlődési szemléletmóddal rendelkező edző képes kihozni a gyengébb képességű gyermekből is a lehető legjobbat. Éppen ezért fontosnak tartom munkám során az edzőkkel való hatékony kommunikációt. Ugyanez igaz a szülőkkel való kapcsolatomra is. Az akadémián dolgozó edzőkkel kölcsönös bizalom kiépítésére törekszem, így bátran fordulhatnak és fordulnak is hozzám csapatukkal, vagy saját működésükkel kapcsolatos kérdésekkel.

Mindnyájunknak tisztán kell látni, hogy nem mindenkiből lesz profi labdarúgó. Így a gyerekeket az életre kell nevelnünk mind otthon, mind az iskolában, mind pedig a futballpályán. Véleményem szerint ez a folyamatos fejlődési szemléletmód elsajátítása által érhető el.

CSISZÉR ÁRON

# Múlhatatlan ére

## A 90 éves Gyulay Endrét

*A 90. születésnapját ünneplő Gyulay Endrét köszöntötte az utód, Kiss-Rigó László püspök. A szeptember 28-án a szegedi püspöki palotában rendezett zártkörű összejövetelen a nyugalmazott püspökökkel ünnepeltek az egyházmegye helynökei, Kondé Lajos, Kovács József, Kovács Péter és Serfőző Levente. Állami részről Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, valamint Fedor Tibor, a Miniszterelnökség Egyházi Koordinációs és Kapcsolattartási Főosztályának vezetője köszöntötte Gyulay Endrét. Kiss-Rigó László Róma püspökének áldását közvettette az ünnepeltnek.*

## Dolgozni: itt és most



### – beszélgetés a 90 éves Gyulay Endre emeritus püspökökkel

*Lelkipásztor, papnevelő és egyházépítő püspök – a születésnapját ünneplő Gyulay Endrét kérdeztük a 67 lelkipásztori év munkában és eredményekben gazdag szolgálatáról.*

→ Szolgált a tanyavilágban, faluban, kis- és nagyvárosban, üldöztetésben és szabadságban. Hogyan közeledett az emberekhez?

→ A pap nem várhat a kedvező alkalomra, hogy dolgozzék. Nincs alkalmas és alkalmatlan idő. Jó pasztorális érzékkel meg kell találni, mi az, amivel meg lehet fogni az embereket. Gyerekként megtanultam, milyen ott-hon lenni a plébánián, milyen, amikor a pap odafigyel

# demmel köszöntötték

a gyerekekre, és szeretet bennünket. A tanyavilágban azt tapasztaltam, a tradicionális vallásosság az út, ahol el lehet indulni. Ezért a szentségekre készítő hitoktatás, keresztelő, házasságkötés, a halottak búcsúztatása, házszentelő, búcsú kiváló alkalom volt a megszólítani az embereket. A városban az ifjúság, a családok pasztorációja mellett a karitás és a kórházi lelkigondozás adott lehetőséget a munkálkodásra. Nem szabad várni, hogy az emberek majd jönnek hozzánk, nekünk kell utánuk menni. Keresni a személyes kapcsolatot, érdeklődni az életükről, családi gondjaikat meghallgatni. Köztük lenni, ahogy Jézus tette, és nagyon becsületesen Krisztusnak élni. A vele való kapcsolat indítja az embert, hogy mit kell tennie.

→ *Egy évtizedet tanárként és spirituálisként foglalkozott a papnövendékekkel. Mire épített a papnevelő?*

→ Életre szóló alapokat kaptam tanulmányaim során a szemináriumban. Kezdetben jezsuita tanáraink voltak. Hunya Dániel spirituális olyan lelkiséget élt elénk, ami számomra követendő lett. Nagylelkűség, mindent odaadás Istennek, az Ő akaratának keresése. A szerzetesek elhurcolása után, a feloszlott kalocsai szeminárium tanárai lettek a nevelőink. Általuk az került a középpontba, hogyan pasztoráljunk.

A szemináriumba a lelkipásztorkodás sűrűjéből kerültem, s azt tanítottam, amiben nagy tapasztalatom volt, kateketikát, homiletikát és hodegetikát. Tehát a pasztoráció gyakorlata volt a középpontban. Megszerveztem, hogy a papnövendékek egy-egy hétvégét plébániákon tölthessenek, hogy ismerős legyen számukra a világ, amikor odakerülnek. Jeles személyiségeket hívtam beszélni a közelet, kultúra területéről, hogy a növendékek az élet más területein is tájékozottak legyenek.

→ *Püspökként került bele a rendszerváltásba. Mit tartott a legfontosabbnak?*

→ A püspökségre való felkérés váratlanul ért. Nem éreztem magam alkalmasnak a feladatra, rálátásom sem volt igazán arra, mit jelent püspöknek lenni. De tudtam, fel kell kínálni a munkánkat, és kiküzdeni hozzá a feltételeket. Elindult az építkezés: visszahívtuk a szerzetesrendeket, egyházi iskolákat indítottunk el. Hosszú felkészülési folyamattal 1995-ben megrendeztük a Szeged-Csanádi Egyházmegye zsinatát, melynek folyamányaként szakpasztorációk kezdtek meg működni. Kiépült a karitás hálózata. Otthont nyitottunk



az értelmi fogyatékosok és a krízisbe jutottak számára. Elindítottuk az ökumenikus találkozót a protestáns lelkészekkel. Havonta egyszer ültünk le a fehérasztalhoz. Látszatra nem nagy dolog, de belül nagyon sokat használtak az összehangolódásban, más légkört adtak az egymással való kapcsolatban. A konferencia rám bízta a jegyesség, házasság területe mellett az ifjúság ügyeit. Elindult a vezetőképítés, a Regnum Marianum közösség modellje alapján. Szegeden létrehoztuk az egyetemi lelkészséget, az egyetemi katolikus kollégiumot, lelki gyakorlatos centrumot. Ekkor már rendszeresen megtartottuk a Szent Gellért Találkozót, ahol az egyházmegye ifjúsága gyűlt évről évre össze. Szent II. János Pál pápa látogatása körüli feladatok – az ifjúsággal való találkozás és a debreceni ökumenikus találkozó – püspöki szolgálatom csúcsát jelentették. Püspökként felelősségemnek éreztem, hogy az egyház társadalomról szóló tanítása hangot kapjon, így kezdeményeztem az *Igazságosabb és testvériesebb világot* című körlevél megírását.

Visszatekintve leginkább hálát érzek. Ma is megvan a feladataim, a szentmisék a dőmben, a gyóntatás, katekézis. Ahova hívnak, egyelőre mindenhol megyek, a kihívás a pasztoráció számára nagyobb, mint valaha.



FOTÓK: KUKLUS ISTVÁN

# „Iránytűt adott nekünk”

*Megújuló templomok, iskolák – a Szeged-Csanádi Egyházmegye nemcsak „holt kövekbe investál, hanem a lelkekbe is”. Ez olyan szellemi magvetés, ami garanciát jelent a jövőnk tekintetében. Gyulay Endre püspök 90. születésnapján Semjén Zsolt miniszterelnök-helyetessel beszélgettünk Szegeden.*

→ Ön a kezdetektől közvetített az egyház és a politika között, az első Orbán-kormányban egyházügyi helyettes államtitkári posztot kapott, sikerült megállapodni az egykor államosított egyházi ingatlanok sorsának rendezéséről. Hogyan emlékszik vissza, mik a máig ható eredmények?

→ Hősi kor volt, a rendszerváltoztatás spirituális megvalósulása. Most a közoktatás 16-17 százaléka, a szociális gyerekjóléti ellátás 30 százaléka egyházi fenntartásban van. Ennek az alapja az ingatlanrendezés volt. A katolikus egyház részéről Gyulay püspök úr volt az ingatlanrendezés atyja. Az összes egyházat együttvéve körülbelül 7000 ingatlanigénylés volt napirenden. Zegzugos folyamat volt, minden egyes ingatlan egy Forsythe Saga. A folyamat a rendszerváltás kezdeti éveiben, az Antall-kormány

*Iskolák, szociális intézmények, kolostor- és plébániaépületek kerültek vissza az egyházhoz, ebben Gyulay Endrének megkerülhetetlen szerepe van.*

alatt nehézkesen, de elindult, a Horn-kormány alatt alig-alig biztosították a szükséges anyagi fedezetet, az első Orbán-kormány hozott áttörést. Iskolák, szociális intézmények, kolostor- és plébániaépületek kerültek vissza az egyházhoz, ebben Gyulay Endrének megkerülhetetlen szerepe van.

→ Többször méltatta Gyulay Endre szerepét abban, hogy 1996-ban megszületett a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia „Igazságosabb és testvériesebb világot” című szociális körlevele. Hogyan fogadta a KDNP?

→ A keresztény demokrácia kiemelt törekvése az egyház társadalmi tanításának aprópénzre váltása az adott társadalomban a mindennapok kihívására válaszolva.

A körlevél követi a Rerum Novarummal elindított folyamatot. Összeállítói áttekinthetik Magyarország szociális, egészségügyi viszonyait, helyzetképet adnak a gazdasági életéről, elemzik a politikai rendszerváltás tükrében a társadalmi helyzetünket, és foglalkoznak kulturális éle-

tünkkel, és szempontokat fogalmaz meg, hogyan lehet az evangéliumi személetet bevonni a társadalomformálásba. Gyulay Endre végigjárta az országot, hogy megismertesse gondolatvilágát, és a felvetett problémák tanulmányozása mentén őszinte párbeszédet indítson el a társadalomban. Ezzel hatást gyakorolt a politikára és a társadalomra is. A Fidesz-KDNP szövetségének szellemi gyökerei ide nyúlnak vissza. Köszönettel tartozom neki, hogy kiállt a hiteles kereszténydemokrácia mellett, amikor az elszakadni látszott a gyökerektől, és ezáltal iránytűt adott nekünk. Hogy a KDNP törvényessége helyreállt, és ma meghatározó kormánypárt, ebben múlhatatlan érdemei vannak Gyulay Endrének.

→ Bálint Sándor „a legszögedibb szögedi” életében megvalósult a keresztény demokrácia eszménye, az egyházas elköteleződés és a hatékony politizálás. Hogyan ápolják az emléket?

→ Hálával tartozunk ezen a területen is Gyulay Endrének, hogy 2005-ben elindította Bálint Sándor boldoggá avatását, valamint és Kiss-Rigó László püspök úrnak, hogy ezt következetesen támogatja. Bálint Sándornak élő kultusza van, nemcsak Szegeden. Ez jól mutatja Isten népének hitérzékét, az üldöztetés éveiben



is fel tudta ismerni Bálint Sándor életszentségét, aki kereszténydemokrata politikusként Barankovics István idején a KDNP képviselője volt. Élete azt mutatja, a politikában is szentté lehet válni, úgy, hogy közben a hatékony politizálást sem adja fel, bár ez természetesen nem könnyű. Ha az ember hűséges az alapokhoz, tisztességes, akkor sikerülhet. Bálint Sándor parlamenti képviselőként a legnehezebb időkben is mindent megtett a keresztény értékek védelmében.

→ *Nagy jubileum előtt áll a Szeged-Csanádi Egyházmegye. Hogyan látja a jövőjét?*

→ Akinek van múltja, annak van jövője is. Az egyházmegye, melyet Szent Gellért alapozott meg, stabil fundamentumokon áll. A teológiai minőség, a pasztoráció, a nemzetközi kitekintés, ami Szent Gellértet jellemezte, a karizmája az egyházmegyének, gondoljunk Klebelsberg Kunóra vagy Bálint Sándorra. Kiss-Rigó László püspök úr vezetésével az egyházmegye nagy számban vett át intézményeket az egyetemtől az általános iskoláig, a sportban, gyermekvédelemben. Ez nem holt kövekbe való befektetés akkor sem, ha infrastrukturálisan is jelentős az épületek megújulása. Az intézmények átvételével a „lelkekbe investáltak”. Az egyházi oktatásból kikerülő gyerekek tíz év múlva az élet fontos pozícióit töltik majd be, ki mérnökként, ki tanárként, orvosként, talán politikusként is. Ez olyan szellemi magvetés, ami garanciát jelent a jövőnk tekintetében. A kereszténység nem hitbuzgalmi, sekrestye jelleggel van jelen a társadalomban, hanem az élet minden szegmensén meg kell hogy jelenjen. A tudományban, a művészetben, a sportban és a politikában Jézus Krisztus evangéliuma egyetemességének köszönhetően. A Szeged-Csanádi Egyházmegye ifjúsági munkája, közfeladat-átvállalása biztosítja, hogy az evangéliumi látásmód a társadalom életének minden területén jelen legyen. A következő nemzedékek életére meghatározó hatással lesz az az erkölcsi, szakmai minőség, amit most iskolába járó fiataljaink képviselnek.

→ *2010-hez képest megduplázódott az egyházi iskolák száma. Hogyan látja a szerepüket a jövő Magyarországa életében?*

→ Magyarország büszke arra, hogy a keresztény civilizáció részese és védelmezője úgy a múltban, mint ma. Az európai civilizáció építőkövei között ott van a görög kultúra, a római jog, az ószövetségi etika, a germán államszervezés, de ezekből az építőkövek-ből mégiscsak a kereszténység építette fel Európa katedrálisát. Ha a keresztény civilizáció nem egy élő valóság, akkor egy vákuum keletkezik. Ezért élő hittel kell megtölteni ezt az építményt. A keresztény örökség nem valami múltból itt maradt múzeumi hagyomány, hanem élő valóság. Mi megéljük Jézus Krisztus evangéliumát, és ebben fontos eszközt jelentenek az egyházi intézmények, plébániák, iskolák, melyek sajátos



többletet hordoznak, Jézus Krisztus evangéliumát, a tízparancsolatot, s így nemcsak a klasszikus értékeket adják át, hanem erkölcsi alapon nevelnek.

→ *Milyen eszmei tartalommal tudja a kereszténydemokrácia segíteni a belső építkezést?*

→ A kereszténydemokráciát a huszadik században három nagy filozófiai-politikai irányzatával szembesítve érthetjük meg. Középen a kereszténydemokrácia, az egyik oldalon a liberalizmus, a másik oldalon a szociáldemokrácia. A kereszténydemokrácia az ember személyi méltóságát hangsúlyozza, aki Isten képmását hordozza. A liberalizmus a személyiség elvét individualizmussá torzítja, ami tagadja, de legalábbis zárójelbe teszi a közösséget. A szociáldemokrácia hangsúlyozza a közösséget, de a kereszténydemokrácia ennél többet állít, mert meglátja a másik emberben Krisztust. Egyszerre hangsúlyozza a személy tiszteletét, a közösséget és a szolidaritást.

TRAUTTWEIN ÉVA

*A keresztény örökség nem valami múltból itt maradt múzeumi hagyomány, hanem élő valóság: megéljük Jézus Krisztus evangéliumát.*

Szent Gellért Fesztivál 2020

# Muzsikával a szorongás

*A kényszerhelyzetből erényt kovácsolva, rugalmasan alkalmazkodva a járványügyi helyzethez jelentkezett az egyházmegye hagyományos őszi kulturális rendezvénysorozata. Élvonalbeli magyar és elsőrangú helyi fellépőket megnyerve a XIII. Szent Gellért Fesztivál új hangsúlyok mentén, ám eredeti törekvésének szellemében kínált lelki és szellemi felüdülést. Az idei szezont Yoon Kuk Lee művészeti igazgató Ludwig van Beethoven életműve köré szervezte.*

A 250 esztendeje született bonni-bécsi mester a korábbiakban is meghatározó súllyal szerepelt a Szent Gellért Fesztivál műsorai között. Méltán, hisz Beethoven egyszerre volt betetőző, összefoglaló és a jövőbe vezető utakat kijelölő komponista. Haydn és Mozart nyomdokaiban terebélyes óriásokká növesztette a bécsi klaszika pompás díszfáit: szimfóniákat, versenyműveket, kamarazenei műfajokat. Ugyanakkor – egy korábban ismeretlen, erőtejes személyesség jegyében – át is tört bizonyos korlátokat, amennyiben az egyén

küzdelmeit téve meg kompozíciójának fókuszpontjává, kiszélesítette a zene érdeklődési körét, és a vívódás, a küzdelem kérdésköre felé terelte, irányt mutatva, programot adva a romantika számára. Nem véletlen, hogy törekvéseinek örökébe egymástól annyira eltérő beállítottságú alkotók léptek, mint Schubert, Brahms és Schumann.

A nagyzenekari koncertek helyére beiktatott kamarazenei sorozat átfogó képet nyújtott Beethoven szólószonárára és különféle kamara-összeállításokra szerzett alkotásaiból, továbbá



Kerényi Mariann zongoraművész és Horti Lilla opera

kitekintést adott a Beethoven-művek szellemi holdudvarára: az elődök és a követők szerzeményeire.

Két estén is közönség elé lépett Kosuth-díjas hegedűművészünk, *Kelemen Barnabás*. A Junior Prima-díjas *Kokas Katalin*, *Palojtay János* és a Junior Prima- és Cziffra-díjas szopránn, *Horti Lilla* közreműködésével adott nyitókoncerten Beethoven két legnépszerűbb hegedű-zongora szonátája, a „Tavaszi” illetve a „Kreutzer” szonáta mellett Mozart, Schumann, Mendelssohn és Brahms dalai varázsoltak vérbeli bécsi szalonatmoszférát a székesegyházba.

A Kelemen Kvartett négy nappal később a kamaramuzsika filozofikusabb, elmélyültebb válfajába kínált bepillantást Schubert c-moll vonós-négyesének, Mozart hegedűre és brácsára szerzett G-dúr duójának továbbá Beethoven F-dúr „Razumovszkij” vonós-négyesének megidézésével.

A keddi este ismét az igényes szórázóztató kamarazene jegyében zajlott. Világszerte elismert gordonkaművészünk, *Rohmann Ditta* és *Palojtay*



A Kelemen-vonós-négyes koncert közben a dómban

FOTÓK: GÉMES SÁNDOR

# lelki vírusa ellen



énekes

János a Mozart Varázsfuvolájának „Bei Männern, welche Liebe fühlen” kezdetű duettjére szerzett hét virtuóz Beethoven-variációt és az ugyancsak zongorára és gordonkára szerzett A-dúr szonátát szólaltatta meg. Meghallgathattuk továbbá a „Holdfény-szonáta” címen ismert,

cisz-moll zongoraszonátát is, és hogy a bécsi zeneestély műfaji tekintetben is megfeleljen a korabeli követelményeknek, a szegedi zenei élet két kiváló és közkedvelt művésze, *Szélpál Szilveszter* és *Kerényi Mariann* Schubert és Schumann dalaiból válogatott.

Ugyancsak nemzetközi hírű és szegedi muzikusok – *Maxim Rysanov* brácsaművész, *Zoltán Péter* klarinétművész, *Kokas Dóra* gordonkaművész és *Kerényi Mariann*, valamint *Zsigmond Zoltán* zongoraművész közös kamaraestjén kelt életre a jubiláns bécsi óriás brácsára és gordonkára szerzett Esz-dúr duója, amely a „Pápaszem” melléknéven ismert, valamint a „Gassenhauer” trió klarinéttra, gordonkára és zongorára. Beethoven kamarazenéjének színpalettáját Schubert „Arpeggione” szonátája gazdagította, ezen az estén brácsán és zongorán.

Kossuth-díjas zongoraművészünk, *Bogányi Gergely* ugyancsak a Beethoven-évforduló tiszteletére szerkesztette meg szólóestjének programját. Noha a Beethoven művét folytatók



Rohmann Ditta gordonkaművész

között minden bizonnyal Fryderyk Chopin az, akinek hangjában a legkevésbé érhetőek tetten a Beethovenből örökölt gesztusok, az egyik legnépszerűbb Beethoven-szonáta, az „Appassionata” mellé a művész a bonni-bécsi és a varsói-párizsi mester szerzeményei közötti folyamatosságra utaló darabokat válogatott: a b-moll scherzót, a cisz-moll „Fantasie”-Impromptut, a Desz-dúr Berceuse-t, továbbá három szerzeményt az Op. 10-es etűdfüzérből: a 3., „Tristesse”, a 10. Asz-dúr és a 12., c-moll, „Forradalmi” etűdöt.

A Szent Gellért Fesztivál megalapítása óta pódiumot biztosít pályájuk elején járó, ígéretes tehetségeknek. A magyar köztelevízió komolyzenei tehetségkutató műsorának két felfedezettje, *Boros Misi* és a szegedi *Balázs-Piri Soma* ezúttal közös zongoraesttel örvendeztette meg rajongótáborát. Szólószámaik – Beethoven „Waldstein”, illetve „Patetikus” zongoraszonátája – igazolni kívánták a két ifjúnak megelőlegezett virtuóz jelzőt. Mozart G-dúr variációi és Schubert f-moll négykezes fantáziája pedig az együttműködés és az egymásnak is szárnyat kölcsönző virtuozitás példáiként arattak sikert.

MARTON ÁRPÁD



A két ifjú virtuóz négykezes-játék közben: Balázs-Piri Soma és Boros Misi

# Kulturális mozaik

## Apokalipszis

Ki vonná kétségbe, hogy apokaliptikus idöket élünk? A médiából szakadatlanul árad ránk a természeti kataklizmák és az emberi felelőtlenség okozta válságok híre: a forrongó és önmérsékletét elvesztett világot ebben az esztendőben még a világjárvány is a fenyegetettség,

a szorongás bilincseibe kényszerítette. Aligha nincs üzenetértéke annak, hogy *Balló Andrea* és *Szerdahelyi Péter* közös – a járvány első hulláma idején elmaradt, majd a második hullám kezdetekor már óvintézkedések közepette megnyílt – tárlata a szentírási végidők értelmezési keretét kínálja föl a művek

szemlélőjének. A *Biblia Pauperum*, avagy az *Apokalipszis kora* című kiállítás két, hagyományosan egymással vetélkedő vizuális műfaj, a festészet és a fotóművészet eszközeivel fogalmazza meg korunk szorongásait, bizonytalanságát, a pusztulás profetikus látleteit, de egyúttal a remény üzenetét is.



FOTÓ: MARTON ÁRPÁD



## Pillantások az Örökkévalóságból

A szegedi Somogyi-könyvtár első emeleti folyóirat-olvasója adott otthont szeptemberben *Ancsa-Molnár Hajnalka* ikonkiállításnak. Az alkotó – aki egyebekben az egyházmegyei Karitás-szervezet munkatársa – évtizedek óta él a másfél évezrednél is ősbibb művészet bűvöletében. Az ikon művészetének lényege abban áll, hogy egyénítés és a pillanat benyomásainak megragadása helyett az örök mondandóra összpontosít: a változandó helyett az örök lényegyet igyekszik megragadni. Alapjában véve teológiai gyökerű művészet tehát: amint a testet öltött és megdicsőült Ige istenítette át Krisztus emberi természetét, az ikonművészet is az üdvözítés erejében mutatja föl istenképiségünk rendeltetését és örök célját. Ez a magyarázat az ikonokon feltűnő portrék mozdulatlanságára: az örök béke, az üdvösség isteni dimenziói sugároznak róluk, és ugyanez tükröződik a transzcendenciát szimbolizáló aranyfelületeken is. Az ikon tehát képpé formált imádság, és mint ilyen, művelői a szent hagyomány, a vizuális ortodoxia örök példáihoz igyekeznek hasonlóakká válni,

hogy ezáltal a szemlélőt is az örök isteni értékek világába vezessék.

## Mítoszok és gyökerek

A szentesi Koszta József Múzeum a Dél-Alföld ritka becsű leletanyagával kiegészítve tárta közönség elé a Magyar Természettudományi Múzeum vándorkiállítását. Az *Attila örökösei, Szentes határában – A hunoktól az Árpád-házig* címet viselő időszakos tárlat népszerű és viták kereszttüzében álló témába, nemzeti genealógiánk kérdéskörébe vezet az antropológiai és genetikai kutatások kalauzolásával. Hisz a Kárpát-medencei sztyeppei népek – a hunok, a gepidák, az avarok és a 9. századi honfoglalók – nyomában maradt régészeti leletanyag olyan, mindannyiunkat máig foglalkoztató rejtélyek megoldásához vezethet közelebb, mint a sámánok működése, néprajzi motívumkincsünk ősi üzenete vagy éppen Attila eltemetésének legendája és a mondáinkban szilárdan fennmaradt hun-magyar rokonság.

M. Á.

Szent Rókus nyomában

# „Őrizz meg minden vesztestől”

*A régi korok emberének világgképében a szellemi és fizikai, a spirituális és a materiális tartalmak egységet alkottak. Még a tudósoknak sem volt kérdés, hogy az ismereteinknek határa van, s azon túl a transzcendens, az isteni, az emberen túli tartalom található, amely létező és megismerhető, éppúgy, mint az anyagi világ. A hagyományos népi kultúrában – ahol az írás-olvasás és a tudományos ismeretek évszázadokon keresztül szinte egyáltalán nem voltak jelen – a természeti és társadalmi jelenségeket természetfölötti, vagyis az emberi akaratot és ismereteket meghaladó okokkal magyarázták.*



A szegedi Szent Rókus-templom az 1920-as években

Éppen ezért a magyar kereszténység kezdetétől egészen a tizenkilencedik-huszedik századig, szinte ezer éven keresztül kerestek maguknak a hívők – egyénileg és közösségileg is – olyan védőszenteket, akik a bajban oltalmazhatják őket és közbenjárhatnak értük Istennél. Ilyen volt a járványos betegségek idején mennyei pártfogóként tisztelt Szent Rókus is.

A tizennegyedik századi Szent Rókus a legendája szerint gazdag szülők gyermekeként született, ám amikor meghaltak, örökségét templomok, kolostorok és ispotályok – szerzetesrendek által fenntartott kórházak – között osztotta szét. S amikor hírért vette az 1360-as években, hogy Észak-Itáliában pestis tombol – amely járvány akkoriban Európa lakosságának egyharmadát vitte el –, odament és betegek ezreit ápolta, illetve gyógyította meg érintésével. Piacenzában ő is megkapta a kórt, aminek terjesztése elől karanténban vonult egy, a városhoz közeli barlangba, ahová naponta egy kutya vitt neki élelelként egy darab

kenyeret – ezért későbbi ábrázolásain az állat mindig szerepel. Ugyan a betegségből meggyógyult, kémnek nézték, börtönbe vetették, ahol meg is halt.

Szent Rókushoz nemcsak pestis esetén, de minden gyorsan terjedő és veszélyes járvány – így például a himlő és a kolera – idején is bizalommal fordultak az elmúlt századok katolikusai. Ennek jegyében számos – főleg a tizennyolcadik században épített – magyarországi kápolna, templom, kórház, városrész őrzi a szent és a járványok emlékét: Szegedtől Budapestig, Bajától Vácig. Szabadkán pedig úgy tartották, hogy ha Rókusnapon, augusztus 16-án szigorú böjtben csak dinnyét és főtt kukoricát esznek, akkor elkerülik őket a ragályos betegségek.

A történelmi csanádi püspökség területén a következő településeken állt kápolna, vagy templom Szent Rókusnak szentelve: Szeged, Versec, Újbessenő, Szabadfalu, Lovrin, Szakálháza. Dugonics András író, professzor, piarista szerzetes jegyezte föl a tizenkilencedik század elején azt a szegedi mondást, hogy „ki nem fogy, mint Rókus kobakja.” Szent Rókust ugyanis képein és szobrain gyakran zarándokként ábrázolták, kezében bottal, vállán ivóedénnyel – akkori elnevezéssel: kobakkal –, amely – mint az a vándorok esetében megszokott – vélhetően mindig tele volt vízzel.

A következő, Szent Rókust megszólító, az 1970-es években, egy akkoriban nyolcvan év körüli adatközlőtől följegyzett imádságot Erdélyi Zsuzsanna, jeles néprajzkutatónk közölte. „*Oh Szent Rókus, kérünk téged, / Hajtsd le hozzánk füleidet, / Mutasd meg kegyességedet. / Őrizz meg minden vesztestől, / Élünk szentél a szent hitben, / Egészséggel az életben, ámen.*”

MIKLÓS PÉTER

# Kamasz fiúkat nevel a fiatal házaspár Kaszaperen

*A gyermekvédelmi gondoskodásban lévő gyerekek ma már nem nagy létszámú intézetekben, hanem nevelőszülőknél vagy lakásotthonokban élnek. Békés megyében a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató több mint ötszáz gyermekről gondoskodik, akik 120 nevelőszülői családnál, valamint három lakásotthonban élnek. Az alábbiakban egy fiatal kaszaperi nevelőszülői család életébe nyerhettünk betekintést, akik három, családjukból kiemelt kamasz fiút nevelnek.*

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója immár a fővárosban és nyolc megyében, köztük Békésben látja el a gyermekvédelmi szakellátás feladatait, segíti a fiatalok családknál való elhelyezését. Ők foglalkoztatják *Ködmön Rajmundot* és feleségét, *Editet* is, akiket több mint egy évtizede, még iskolásként hozta össze a sors. Ma már új otthonukat szépítgetik, ahová hamarosan három nevelt fiukkal együtt költözhetnek be. Miközben a gyerekeket vártuk haza az iskolából, *Kisné Fekete Marianna*, a Békés megyei nevelőszülői hálózat vezetője mesélt a családról.

– Rajmund egy acélüzemben dolgozik, felesége adminisztrátor, tehát mindketten munkába járnak a nevelőszülői hivatás mellett. Négy éve nevelőszülők. Jelenleg három kamasz fiút, *Dominikot*, *Kevint* és *Ricsit* gondozák, rendkívüli odaadással. Utóbbira különösen büszkéek, hiszen, amikor 14 évesen hozzájuk került, még az is kétséges volt, hogy az általános iskolát sikerül-e elvégeznie. Mára pedig már az érettségi is egyre gyakrabban szóba kerül – osztotta meg velünk a szakmai vezető.

Közben kissé félénken, de mosolyogva megérkeztek a fiúk az iskolából.

– Nagyon jó volt az első nap – jelentették ki, és már nyitották is ki a kaput, büszkén mutatva leendő otthonukat.

– Bár még tart a felújítás, reméljük, hamarosan birtokba vehetjük a házat – mondta Rajmund, miközben együtt körbejártuk a félkész szobákat. A nevelőapa szerint pár év alatt a két nagyobbik fiú nagyon megszerette

meg büszkén. Mint megtudtuk, ő is Orosházára fog felvételizni, akárcsak Ricsi, aki szakácsnak tanul.

– A lakásotthonban is szerettem főzni, és ízlett is a többieknek – tette hozzá a kamasz. Dominik pedig most kezdte el az ötödik osztályt, és mint mondta, nagyon jól érzi magát a nagyobb fiúk között, a közös focizások alatt pedig az is kiderült, érdemes gyakrabban rúgnia a bőrt, ezért az iskolai focicsapatba is beírták.

Közben arra is választ kaptunk, hogy miért éppen kamaszokat vett magához a fiatal pár: Rajmund nagyon rossz körülmények között nőtt fel, nehéz gyerekkora volt, ezért úgy gondolta, ha már neki nem lehetett szép ez az időszak, a családjuk nélkül nevelkedő fiúknak ne kelljen ugyanazt elszenvedniük.

– Mikor megismerkedtünk Edittel, akkor vált anyósom nevelőszülővé,



FOTÓ: IMRE GYÖRGY

egymást, fél szavakból értik a másikat, de persze, akárcsak a testvérekénél, a veszekedések sem ritkák náluk. És bár a 11 éves Dominik csak február óta tagja a családnak, szépen beilleszkedett közéjük.

A ház előtt is megálltuk pár szóra, ahol a 14 éves Kevin elárulta, nyolcadikosként már most komoly tervei vannak: fodrász szeretne lenni.

– Ricsi haját is levágtam már! – jegyezte

így testközelből megtapasztalhattuk, milyen felelősséggel jár ez a hivatás, és mennyit lehet adni, segíteni ezeknek a fiataloknak pár év alatt – fogalmazott a nevelőapa. És valóban, fiatal koruk ellenére – vagy talán pont azért – nagyon jól értik a kamaszok nyelvét, akik így biztos családi minták, értékek birtokában indulhatnak el a felnőtté válás, sokszor rögzös útján.

VÁGVÖLGYI NÓRA

A nap témája a „Nagy Arcok” címet kapta – ez természetesen az egyházmegye 990. évfordulójához kapcsolódott. Az előadás során *Szent Gellért, Kapisztrán Szent János, Glattfelder Gyula és Bálint Sándor* „videófelvétele” keresztül mutatkozott be a fiatalok számára. Elmesélték, hogy kik ők, hogyan kötődnek Szegedhez, és milyen szerepet töltek be az egyházmegye történetében. Az előadásokon kívül sok egyéb játékos, közösségépítő feladatban is részt vehettek a csoportok. Kvíz kitöltésére volt lehetőség, amely az előadásokhoz kapcsolódott. Készültek flashmob videók is, amelyeket otthon bárki meg tudott nézni és táncolhatott rá. Ezen kívül különböző kihívások teljesítésére is lehetőség volt, amelyeket nem feltétlen csak a Szent Gellért-napon lehet megoldani. Ezek a lehetőségek a félév során bővülni fognak, így mindenki találhat olyat, amit szívesen megoldana.

A nap zárásaként egy élő online videóba csatlakozhattak be a résztvevők.

## Szent Gellért Találkozó 2020

*Az idén a Szent Gellért Találkozót rendhagyó módon terveztük, és különleges módon valósítottuk meg. Mivel nem csak Szeged környékén, hanem országszerte igen magas a koronavírus fertőzöttek száma, így ebben az évben az online térben szerveztük meg a Szent Gellért Találkozót. A regisztrált csoportok egyházuk plébániáján gyűltek össze és kapcsolódtak be a programokba, amit az Ifjúságpasztorációs Iroda weboldalán lehetett elérni.*

Itt az előre leegyeztetett csoportokat kérdeztünk arról, hogyan telt a Szent Gellért-nap a településükön, mely feladatokat sikerült megoldaniuk. A többi csoport youtube csatornán keresztül tudta követni a közvetítést.

Nagy öröm, hogy annak ellenére, hogy idén online módon rendeztük meg a Szent Gellért Találkozót, egész sokan becsatlakoztak a programokba. Bízunk benne, hogy jövőre már személyesen, itt Szegeden tudunk találkozni.

TI



## Szabadtéri szüreti mulatság a Csongor téren

*Szőlőt kóstoltak, préseltek, és a szürethez kapcsolódó hagyományokat elevenítették fel egyházmegyei, gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató központjának udvarán. A zenés mulatságon közel százan érezhették jól magukat a szegedi Csongor téren.*

A Szent Mihály napjához kapcsolódó, immár ötödik alkalommal szervezett szüreti mulatság először került a Csongor téri, központi épület udvarára. Ennek elsősorban a járványügyi helyzet volt az oka, de a rendezvénynek kifejezetten jót tett a szabadtéri hangulat. A biztonságra különösen ügyeltek a szervezők, mindenki szájmasczkban vett részt a programon, amelyet saját maga díszíthetett ki. A kvízműsorban helyet kaptak a szőlőtermesztéssel, műveléssel kapcsolatos ismeretek éppúgy, mint az ilyenkor szokásos versek, népdalok és táncok – utóbbiak egy csongrádi táncospár

és a Tiszavirág táncegyüttes fiataljainak köszönhetően. A játékos feladatok megoldása közben fürt nevű valutát gyűjthettek, melyet aztán a büfében válthattak be, ételre-italra.

– A cél az, hogy felelevenítsük a népi hagyományokat, illetve hogy a fiataljaink találkozzanak egymással. Sajnos idén sok rendezvényünk elmaradt, az ÁGOTA tábor sem tudtuk megszervezni, így most a kisebb együttléteket is nagyon meg tudjuk becsülni – fogalmazott *Kothencz János* főigazgató. A mulatságra a tápéi, szegvári és csanádpalotai lakóotthonokból, illetve nevelőszülőktől is érkeztek fiatalok.

– Hiányoztak már az ilyen események, hiszen olyan barátokkal találkozhatok, akikkel a hétköznapiakban nem – mondta a 17 éves *Seres Dominika*, aki Csanádpalotáról érkezett. Hasonlóan nyilatkozott a 21 éves *Balogh Tibor* is, aki önkéntesként a program szervezésében is segített, sőt citerázott is a színpadon. – Nemhogy nem nőttem ki ezekből a programokból, de ezeken érzem igazán jól magam – fogalmazott a Dr. Foltán József Lakóotthonban élő fiatalember. A hangulatos délután zenés mulatsággal zárult.

TI



## A Szent Gellért Fórum lett az országban a legjobb vidéki rendezvényhelyszín

Idén tizedik alkalommal adták át a *Business Excellence*-díjat az üzleti turizmus legjobb szolgáltatóinak. A díjakat hét kategóriában osztották ki a magazin olvasói, üzleti partnerei és a szakma képviselőinek online szavazatai alapján, a 2019. június és 2020. március közötti időszak teljesítménye alapján. A legjobb budapesti rendezvényhelyszín díjat a Budapest Kongresszusi Központ kapta, a vidékit a szegedi Szent Gellért Fórum. *(A többi kategória díjazottjai megtalálhatók az egyházmegye honlapján.)*

## Sikeresen zárult a „Legyen öröm az iskolakezdés” akció

Sikeresen zárult a Katolikus Karitászt *Legyen öröm az iskolakezdés* elnevezésű segélyakciója. A jubileumi programon mintegy tízezer gyermeket támogatott a szervezet. A Karitászt országos központja saját forrásból

20 millió forint, a Karitászt egyházmegyei központjai pedig 10 millió forint értékben nyújtottak iskolakezdési támogatást utalvány formájában. Az augusztusban indult segélyakció során Budapesten, vidéken, de Kárpátalján és Délvidéken is több száz kisdíák kapott támogatást. A támogatottak száma összesen 9078 fő, a jó szándékú adományozóknak köszönhetően iskolatáskát, tolltartót, füzeteket, illetve ruhát és számológépet adhattak át a szervezet önkéntesei.

A trianoni döntés 100. évfordulóján a segélyszervezet határon túli magyar településeken is támogatást nyújtott a diákoknak. Kárpátalján és Délvidéken több mint 2 millió forint értékű iskolatáska és tanszer adománnyal segített a Karitászt 300 nehéz anyagi körülmények között élő gyermeket Ungvártól Kőrösmezőig, Szabadkától Muzslyáig. Kiemelt cél volt, hogy a szórványban élő önkéntesek szervezésével külön is támogatni tudják azokat, akik magyar nyelvű osztályban vagy iskolában kezdik a tanévet. A Karitászt szeretné, ha a szülőföldjükön maradó, a magyar nyelvet és kultúrát őrző családok gyermekeinek is könnyebb lenne az iskolakezdés.

## 60 évnyi szünet után újra a makói közoktatás részei a görögkatolikusok

Ünnepélyes keretek közt adták át szeptember 8-án, Kisboldogasszony ünnepén a Szent Tamás Görögkatolikus Óvoda felújított épületét Makón. A szertartást *Kocsis Fülöp* érsek-metropolita vezette, tanítást *Kiss-Rigó László* szeged-csanádi püspök mondott. A dinamikusan fejlődő helyi felekezet most újra aktív szerepet vállalhat a város közoktatásában, a most átadott Szent Tamás Görögkatolikus Óvoda működtetésével.

Az intézményt *Kocsis Fülöp* érsek-metropolita szentelte meg. Az óvoda fenntartását a Szeged-Csanádi Egyházmegyétől vette át szeptember elsejétől a Hajdúdorogi Főegyházmegye.

– Családon belül vagyunk. Örömmel adjuk át az intézményi feladatokat görögkatolikus testvéreinknek, akik hagyományaikkal, jelenlétükkel gazdagságot jelentenek az egyházi és városi közösség számára is – hangsúlyozta *Kiss Rigó László*

## „Hiszem az örök életet.”

*A Szeged-Csanádi Egyházmegye és a rokonság a föltámadás reményében tudatja, hogy életének 81., papságának 55. évében 2020. szeptember 22-én szentségekkel megerősítve visszaadta lelkét Teremtőjének*

## Ft. Horváth Sándor nyugalmazott plébános

Horváth Sándor atya Szegeden született 1940. február 7-én. Teológiai tanulmányait Szegeden végezte 1961–1966 között, majd szintén Szegeden szentelték pappá 1966. április 11-én.

Szolgálati helyei:

*Káplán volt:* 1966–1970 Szatymaz, 1970–1972 Csanádapáca, 1972–1974 Kunágota.

*Lelkészként szolgált:* 1974–1980 Füzesgyarmat, 1980–1982 Furta, oldallagosan Mezőpeterd.

*Plébános volt:* 1982–1988 Tiszasziget, oldallagosan 1986-tól Újszentiván; 1988–1989 Mezőhegyes, 1989–1992 Öttömös, 1992–1994 Csanádapáca, oldallagosan Pusztaföldvár, 1994–2002 Mesterszállás és Mezőhék, 2002–2015 Dévaványa, oldallagosan Körösladány.

2015-ben vonult nyugdíjba.

Gyázmiséje a kiszombori templomban volt 2020. szeptember 28-án, majd ezt követően a kiszombori temetőben helyezték örök nyugalomra.

„Jézusomnak szíven megnyugodni jó!”

# Minden adományforint kettőt ér!

**Támogassa Ön is a Szeged-Csanádi Egyházmegye közszolgálati és karitatív tevékenységét!**

Olvasóink minden adományként felajánlott egy forintja mellé még egyet tesz az OTP Bank. A pénzüintézet vállalta, hogy megduplázza az egyházmegyénk támogatására eljuttatott adományokat.

**Az adományokat gyűjtő folyószámla száma: 11735005-20559850**



**otpbank**

## Az adománygyűjtésben részt vevő OTP bankfiókok listája:

### Békés megye

Battonya, Fő u. 86.  
Békés, Széchenyi tér 2.  
Békéscsaba, Szent István tér 3.,  
Andrássy út 37-43. (Csaba Center)  
Csorvás, Rákóczi u. 12.  
Dévaványa, Árpád u. 32.  
Elek, Gyulai út 5.  
Füzesgyarmat, Szabadság tér 1.  
Gyomaendrőd, Szabadság tér 7.  
Gyula, Bodoky u. 9.  
Medgyesegyháza, Kossuth Lajos tér 21/a  
Mezőberény, Kossuth Lajos tér 12.  
Mezőhegyes, Zala Gy. ltp. 7.

Mezőkovácsháza, Árpád utca 177.  
Nagyszénás, Hősök útja 11.  
Orosháza, Kossuth Lajos u. 20.  
Sarkad, Árpád fejedelem tér 5.  
Szarvas, Kossuth Lajos tér 1.  
Szeghalom, Tildy Zoltán u. 4-8.  
Tótkomlós, Széchenyi u. 4-6.  
Újkígyós, Kossuth Lajos u. 38.  
Vésztő, Kossuth Lajos u. 72.

### Csongrád megye

Csanádpalota, Kelemen László tér 10.  
Csongrád, Szentháromság tér 2-6.  
Hódmezővásárhely, Andrássy út 1.

Kiskundorozsma, Negyvennyolcas u. 3.  
Kistelek, Kossuth u. 5-7.  
Makó, Széchenyi tér 14-16.  
Mindszent, Köztársaság tér 11.  
Mórahalom, Szegedi út 3.  
Ruzsa, Alkotmány tér 3.  
Szeged, Takaréktár u. 7.,  
Aradi vértanúk tere 3., Vértói út 1.  
Szentés, Kossuth Lajos u. 26.

### Jász-Nagykun-Szolnok megye

Kunszentmárton, Kossuth Lajos u. 2.  
Mezőtúr, Szabadság tér 29.  
Túrkeve, Széchenyi utca 32-34.

## A Csanádi Egyházmegye alapításának 990. évfordulóját ünnepelték a délvidéki Nagybecskerekén

Az őszi Csanádi Egyházmegye alapításának évfordulóját idén – a járványügyi előírásoknak megfelelően – szerény körülmények között ünnepelték Nagybecskerekén szeptember 24-én. *Német László* püspök vezette az ünnepi szertartást.

– 990 év kötelez minket, hogy történelmet írjunk az őszi Csanádi Egyházmegye ezen részében – mondta homíliájában *Német László* SVD püspök. A Nagybecskereki Egyházmegyében hagyományosan szeptember 24-én tartják a kollégiumok közös tanévnyitó szentmiséjét. Idén, annak ellenére, hogy a járvány felülírta ezt az eseményt, a Szathmáry Karolina Kollégium és az Emmausz Fiúkollegium növendékei szép számban megjelentek nevelőikkel együtt az ünnepi szentmisén, amelyet a főpásztor mutatott be oltártestvéreivel együtt.

## Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató szakmai értekezlet

A július elsejei állami feladat-átvétel óta először október 5-én tartott olyan szakmai értekezletet a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató, melyen a régi mellett az új megyék szakmai vezetői és nevelőszülői tanácsadói is jelen voltak. A 2140 munkavállalót foglalkoztató szervezetnek egyedülállóan jelentős szerepe van a hazai gyermekvédelemben, hiszen nyolc megyében látja el a terület szakellátási feladatait. A szakmai napon mintegy 120-an vettek részt, a járványügyi szabályok betartásával. *Kothencz János* főigazgató elsősorban arról a gyermekközpontú szemléletről beszélt, mely meghatározza a szolgáltató tevékenységét. Kiemelten szólt a nevelőszülői tanácsadókról, akik a sorsfelelősei, életvezetői a gyermekvédelmi gondoskodásba került gyermekeknek. Hangsúlyozta, közös feladat a családjukat veszített gyerekekkel való törődés, a szervezet

szakmai programrendszere is ezt a célt szolgálja. Ezt erősítette meg *Balogh Zsolt* főigazgató helyettes, aki a szakmai munka egyik legfőbb eleméről, az élménypedagógiai programról beszélt. Kiemelte, élménnyel nevelünk, ezért minden megyében nagy hangsúlyt kell fektetni a különféle kulturális, sport és szabadidős programok szervezésére.

## Kórházlelkészi Szolgálat lelkisegély hívószám

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Dömötör Kórházlelkészi Szolgálat – a járványügyi helyzetre tekintettel – telefonos és elektronikus úton történő lelki beszélgetést ajánl fel a kórházban fekvő betegeknek, otthonukban gyógyulóknak és hozzátartozóiknak. A kórházi lelkigondozó munkatársak a templomokban kihegyezett plakátokon is megtalálható elérhetőségeken várják a jelentkezőket.

*Tóth Éra:* 30/228-4784  
*Gellén-Kunos Margit:* 20/470-5444  
*Sári Zoltán:* 30/349-5176  
*Aradi Márta:* 70/237-8204  
*Vincze Márta Anikó:* 20/392-4164



# Szeretettel várunk mindenkit!



Azokat is,  
akik csak egy kávéra  
térnek be hozzánk,  
és azokat is,  
akik a konyhánk által  
készített ételeinkből  
szeretnének fogyasztani.  
Rendezvények  
lebonyolítását is vállaljuk  
akár 300 főig.



Katedrális Étterem és Kávézó  
különleges helyen, a szegedi dóm  
látogatóközpontjának szomszédságában,  
a dóm altemplomának bejáratánál található.

**Nyitva tartás: hétfő–vasárnap, 10:00–22:00**

6720 Szeged, Dóm tér 16. > Telefon: +36 20 360 1144  
Email: [etterem@katedralisetterem.hu](mailto:etterem@katedralisetterem.hu) > [www.katedralisetterem.hu](http://www.katedralisetterem.hu)

